

בש"פ 918/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 918/14

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי לנוער בתל אביב-יפו בעמ"י 3023-02-14 שניתנה על ידי השופט צ' קאפח

בשם המבקש: עו"ד אורי קינן

בשם המשיבה: עו"ד אריה פטר

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו כבית משפט לנוער, מיום 4.2.2014 (עמ"י 3023-02-14, השופט צ' קאפח), אשר דחה ערר שהוגש על החלטת בית משפט השלום לנוער בתל אביב יפו מיום 30.1.2014 (מ"י 21310-01-14, השופטת מ' קפלן-רוקמן) לעצור את המבקש עד ליום 6.2.2014.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש, יליד 1996, נעצר ביום 11.1.2014 בחשד למעורבות ברצח של קטין אחר (עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)), ביחד עם מעורבים נוספים, ביום 28.12.2013, כמו גם בחשד לביצוע עבירות נוספות - קשירת קשר לפשע (עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין) ושיבוש הליכי

משפט (עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין).

3. מן היום שבו נעצר לראשונה ב-11.1.2014 ועד ליום ה-30.1.2014 האריך בית משפט השלום לנוער את מעצרו של המבקש חמש פעמים, כל פעם במספר ימים.
 4. ביום 30.1.2014, לאחר שחלפו 20 יום מאז תחילת המעצר, הגישה המשטרה בקשה שיטית להארכתו ב-10 ימים נוספים. הבקשה לוותה באישור המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים). בית משפט השלום לנוער עיין בראיות ובחומרי החקירה, וכן בחן את קצב התקדמותה של החקירה. על בסיס זה הוא קבע כי התשתית הראייתית הקיימת מבססת לכאורה את החשדות הקיימים כנגד המבקש, וכן כי מתקיימות בעניינו עילות מעצר. בית המשפט קבע כי בשים לב לסך הפעולות הנדרשות לשם השלמת החקירה יש מקום להארכת מעצר לתקופה קצרה מזו שהתבקשה, והורה על הארכת מעצרו של המבקש רק עד ליום 6.2.2014.
 5. על החלטתו של בית משפט השלום לנוער הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי כבית משפט לנוער. בערר וכן בדיון שהתקיים בפני בית המשפט המחוזי טען בא כוחו של המבקש, בין השאר, כי בקשה להארכת מעצר החורגת ממתחם 20 הימים למעצר נדרשת לפי חוק לאישור של היועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועמ"ש) ושסמכות האישור אינה ניתנת לאצילה וממילא לא הואצלה למשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים).
 6. ביום 4.2.2014, דחה בית המשפט המחוזי את הערר לגופו, כיוון שמצא כי באותו יום הייתה התפתחות משמעותית בחקירה. בית המשפט המחוזי הוסיף כי טענותיו של בא כוח המבקש באשר לסמכות לאצול את סמכות היועמ"ש בכל הנוגע למעצר קטין לתקופה העולה על 20 יום הן טענות נכבדות אשר ראוי שתינתן להן תשובה בדיון הבא בפני בית משפט השלום לנוער (בהתחשב בכך שהטוען מטעם המשטרה, שנכח בדיון, אינו משפטן).
- בקשת רשות הערר
7. הבקשה שלפני מכוונת כנגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. לטענת המבקש, בקשתו מעוררת שתי שאלות עקרוניות החורגות מעניינו הפרטי: ראשית, האם מוסמך היה בית משפט השלום להאריך מעצר לצרכי חקירה בעניינו של קטין מעבר ל-20 ימים ללא אישור מאת היועמ"ש? שנית, האם הואצלה הסמכות (המסורה ליועמ"ש) למשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) מתוקף סעיף 242א(א) לחוק סדרי הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי)?
 8. על פי הנטען בבקשה, סעיף 17(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) קובע כי חשוד לא יוחזק במעצר מעבר ל-30 יום ללא אישור היועמ"ש, ואילו סעיף 10ט לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) קובע כי לגבי קטין תקופה זו מוגבלת ל-20 ימים. בהמשך לכך, נטען כי סעיף 242א(א) לחוק סדר הדין הפלילי מתיר ליועמ"ש לאצול את סמכותו בעניינים המנויים בתוספת השלישית לחוק סדר הדין הפלילי, אך התוספת האמורה מתייחסת בהקשר זה רק לסעיף 17(ב) לחוק המעצרים, ולא לסעיף 10ט לחוק הנוער. לשיטת העורר, ניתן ללמוד מכך כי היועמ"ש אינו מוסמך להאציל את סמכותו בכל הנוגע להארכת מעצר של קטין מעבר ל-20 יום. לטענת העורר, אין מדובר בהשמטה מקרית שכן התוספת

השלישית מתייחסת לסעיפים אחרים בחוק הנוער (כגון סעיפים 4(א) ו-14) ולגביהם מתירה במפורש את אצילת הסמכויות המוסדרות בהם.

9. בהמשך לכך, טוען העורר כי רק היועמ"ש יכול היה לאשר את הגשתה של בקשת המעצר לאחר שחלפו 20 ימי מעצר, ועל כן שהבקשה, אשר אושרה רק על ידי המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) אינה עומדת בדרישת החוק, וממילא לא ניתן היה להיעתר לה.

10. מנגד טוענת המדינה כי דין הבקשה להידחות בשל כך שהיא מבוססת על פרשנות מוטעית של הוראות החוק הרלוונטיות. לטענתה, הסמכות להארכת מעצר מעוגנת בסעיף 17(ב) לחוק המעצרים, ואילו סעיף 10 לחוק הנוער מהווה רק הסדר המתאים את הוראותיו של סעיף 17(ב) לחוק המעצרים לעניינם של קטינים, ולא הסדר עצמאי. זאת, בשונה מסעיפים מסמיכים אחרים בחוק הנוער המצוינים בתוספת השלישית לחוק סדר הדין הפלילי. לפיכך, טוענת המדינה כי גם במקרה זה די בהסמכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) לעניינו של סעיף 17(ב) לחוק המעצרים.

11. בנוסף טוענת המדינה, למעלה מן הצורך, כי גם אילו הייתה מוגשת הבקשה ללא אישור היועמ"ש, עדין לא היה בכך כדי לחרוץ את גורל הבקשה (בהפנייה לרע"פ 10/97 חג'בי נ' מדינת ישראל (9.4.1997) שבו נדחתה הטענה כי הגשת כתב אישום על ידי התביעה המשטרית ללא הסכמת פרקליט המחוז גוררת את בטלותו מדעיקרא)).

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לבקשה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

13. עיון בהוראות החוק הרלוונטיות מלמד כי הדין עם המדינה. תוצאה זו עולה, קודם כול, מנוסחן של הוראות החוק. סעיף 10 לחוק הנוער אכן אינו כולל הוראת חוק מסמיכה, הנושאת את עצמה - אלא פותח במלים המעידות על כך שהוא הסדר שעניינו התאמה של סעיף 17 לחוק המעצרים לעניינם של קטינים. הסעיף מנוסח כך: "בסעיף 17 לחוק המעצרים, לעניין קטין...". בכך הוא שונה למשל, מסעיף 14 לחוק הנוער, שנזכר באופן פרטני בתוספת השלישית לחוק סדר הדין הפלילי, שהוא סעיף הכולל הוראה עצמאית ומיוחדת לעניינם של קטינים (באשר לתקופה להעמדה לדין של מי שביצע עבירה בעת היותו קטין) שאינה מהווה התאמה של הוראת חוק המתייחסת לבגירים. מסקנה זו מתחזקת נוכח לשונו של סעיף 10 לחוק הנוער, הקובע כי "הוראות חוק המעצרים יחולו, לעניין קטין, בשינויים המפורטים בפרק זה". הוראה זו חלה כמובן גם על סעיף 17 לחוק המעצרים, וממילא על הסמכות הנתונה ליועמ"ש לאצול את סמכותו לפי סעיף זה, שחלה על בגירים וקטינים באותו אופן, למעט בכל הנוגע לפרקי הזמן המקוצרים החלים בעניינם של קטינים, כפי שמורה סעיף 10 לחוק הנוער. במבט כולל ניתן לומר שתוצאה זו אף עולה היטב בקנה אחד עם העובדה שהסמכויות האחרות הנוגעות לעניינם של קטינים (כמו למשל זו שבסעיף 14 לחוק הנוער) אכן ניתנות לאצילה למשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) ולפיכך התוצאה אליה הגעתי נובעת לא רק מלשונם של דברי החקיקה הרלוונטיים לענייננו, אלא גם מתכליתם.

14. המסקנה היא אפוא שהבקשה השישית להארכת מעצרו של המבקש מעבר ל-20 ימים, שאושרה על ידי המשנה לפרקליט המדינה, הוגשה כדין. בנסיבות אלה, נופל הטעם שעמד ביסוד הבקשה למתן רשות לערור.

15. סוף דבר: בקשת רשות הערר נדחית.

ניתנה היום, ה' באדר א' התשע"ד (5.2.2014).

שׁוֹפֵט